

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 346/07-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. decembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť J. Ď., S., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 4, čl. 20 ods. 1, 3 a 4, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uzneseniami Okresného súdu Žilina sp. zn. 14 C 137/01 zo 6. februára 2006 a 20. marca 2006, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6 Co 375/06 z 30. novembra 2006 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 169/07 z 26. júla 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Ď. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. novembra 2007 doručená sťažnosť J. Ď. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 4, čl. 20 ods. 1, 3 a 4, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uzneseniami Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 14 C 137/01 zo 6. februára 2006 a 20. marca 2006,

Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 375/06 z 30. novembra 2006 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 169/07 z 26. júla 2007.

Zo sťažnosti a z pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľ doručil okresnému súdu 21. decembra 2000 návrh *„na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k pozemku parc. č. KN 436, predtým KN 137, v k. ú. S., ktorého je z titulu dedenia väčšinovým spoluvlastníkom v podiele 5/16-tin, resp. 9/16-tin (...)“*. V návrhu okresný súd žiadal, *„aby identifikácia a zameranie pozemku, bolo vykonané súdnym znalcom z odboru geodézie, kartografie a katastra, ktorého určí súd (...)“*.

Okresný súd 6. februára 2006 sťažovateľa vyzval, aby svoj návrh z decembra 2000 opravil a doplnil, v opačnom prípade jeho návrh odmietne. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 20. februára 2006 *„opravu a doplnenie návrhu zo dňa 14. 12. 2000“*. Okresný súd uznesením sp. zn. 14 C 137/01 z 20. marca 2006 jeho návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva odmietol.

Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ 5. apríla 2006 odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol 30. novembra 2006 tak, že ho zamietol a napadnuté uznesenie okresného súdu z 20. marca 2006 potvrdil. Proti tomuto uzneseniu krajského súdu sťažovateľ podal 26. februára 2007 dovolanie najvyššiemu súdu, ktorý konanie o ňom uznesením sp. zn. 5 Cdo 169/2007 z 26. júla 2007 zastavil.

Sťažovateľ na základe týchto skutočností navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol: *„Zamietnutím žalobného návrhu sťažovateľa o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k pozemku parc. č. KN 436, predtým KN 137, vedeného na liste vlastníctva č. 1514 v k. ú. S., došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na právo vlastníť majetok a nerušene ho užívať, bez cudzieho zásahu upraveného v čl. 20 ods. 1, ods. 3 a 4 Ústavy SR a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 12 ods. 4, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.“*

Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, uznesením 5 Cdo 169/07 zo dňa 26. 7. 2007 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline 6 Co 375/06 zo dňa 30. 11. 2006 a uznesením Okresného súdu v Žiline 14 C 137/01-24 zo dňa 6. 2. 2006 sa zrušujú .

Najvyšší súd SR je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh (sťažnosť) predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu (rozhodnutia orgánu štátu) v rámci predbežného

prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

1. K namietanému porušeniu označených základných práv sťažovateľa podľa čl. 12 ods. 4, čl. 20 ods. 1, 3 a 4, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy uzneseniami okresného súdu sp. zn. 14 C 137/01 zo 6. februára 2006 a z 20. marca 2006 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Co 375/06 z 30. novembra 2006:

Zákonným predpokladom na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Pri opatrení alebo inom zásahu, ktorým sú aj zbytočné prieskumy v konaní pred všeobecnými súdmi, sa lehota počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03). Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. III. ÚS 114/03, IV. ÚS 236/03). Podanie sťažnosti po uplynutí tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd na okresnom súde zistil, že napadnuté uznesenie okresného súdu sp. zn. 14 C 137/01 zo 6. februára 2006 (sťažovateľ mal na mysli jeho uznesenie z 20. marca 2006, ktorým odmietol jeho návrh z dôvodu neodstránenia nedostatkov podania) v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Co 375/06 z 30. novembra 2006, ktorým bolo potvrdené citované uznesenie okresného súdu z 20. marca 2006, nadobudlo právoplatnosť 23. februára 2007.

Sťažovateľ sa však na ústavný súd obrátil so sťažnosťou, ktorá mu bola doručená až 12. novembra 2007.

Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľ sa v tomto prípade ústavnej ochrany svojich základných práv domáhal zjavne po uplynutí lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

V tejto spojitosti nemá podľa názoru ústavného súdu žiaden právny význam, že sťažovateľ podal 26. februára 2007 dovolanie proti právoplatnému uzneseniu krajského súdu, lebo najvyšší súd dovolacie konanie rozhodnutím sp. zn. 5 Cdo 169/07 z 26. júla 2007 zastavil bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia. Zastavenie dovolacieho konania odôvodnil najvyšší súd tým, že sťažovateľ ani napriek výzve okresného súdu, ktorá mu bola doručená 11. júla 2007, nepredložil v určenej lehote splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní. Sťažovateľ teda nesplnil zákonnú podmienku pre takéto konanie [§ 241 ods. 1 druhá veta Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“)]. Vzhľadom na to rozhodnutie dovolacieho súdu nemalo v tomto prípade žiaden vplyv na prvostupňové ani odvolacie konanie právoplatne skončené okresným súdom a krajským súdom.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti okresnému súdu a krajskému súdu po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre jej oneskorené podanie.

2. K namietanému porušeniu označených základných práv postupom najvyššieho súdu v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 169/06 a jeho uznesením z 26. júla 2007:

Podľa čl. 12 ods. 4 ústavy nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody.

Podľa čl. 20 ods. 1 každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 20 ods. 3 ústavy vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Základné právo na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy tvorí súčasť základného práva upraveného v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

V predmetnej veci, ako už bolo uvedené, okresný súd uznesením sp. zn. 14 C 137/01 z 20. marca 2006 odmietol návrh sťažovateľa, ktorým sa domáhal zrušenia a vypořádania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti. Sťažovateľ podal proti uvedenému prvostupňovému rozhodnutiu 5. apríla 2006 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 6 Co 375/06 z 30. novembra 2006 tak, že ho ako vecne správne potvrdil.

Nadväzne na to sťažovateľ 26. februára 2007 napadol označené uznesenie krajského súdu dovolaním. Okresný súd uznesením z 1. júna 2007 vyzval sťažovateľa na doplnenie dovolania, a to na preukázanie splnomocnenia udeleného advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní. Na jeho výzvu sťažovateľ nereagoval. Najvyšší súd ako súd dovolací následne skúmal, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci dovolania sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 8 Co 347/05 z 30. mája 2006, pričom zistil, že nie je splnená podmienka jeho povinného zastúpenia kvalifikovaným právnym

zástupcom. V súvislosti s tým najvyšší súd poukázal na ustanovenie § 241 ods. 1 druhej vety OSP, podľa ktorého musí byť dovolateľ zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná. Najvyšší súd preto uznesením sp. zn. 5 Cdo 169/07 z 26. júla 2007 dovolacie konanie zastavil podľa § 104 ods. 2 OSP v spojení s § 243c OSP (vzhľadom na neodstránenie nedostatku podmienky dovolacieho konania - nedostatok kvalifikovaného právneho zastúpenia).

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti a súvisiacich príloh, z ktorých vyplýva, že sťažovateľ nespĺnil zákonom ustanovené podmienky na poskytnutie súdnej ochrany v dovolacom konaní aj napriek upozorneniu všeobecného súdu, že môže byť jeho dovolanie z tohto dôvodu odmietnuté, ústavný súd konštatuje, že nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by postup najvyššieho súdu v napadnutom konaní umožňoval prijatie záveru o existencii príčinnej súvislosti s odňatím (prípadne obmedzením) sťažovateľovho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obsahom tohto práva je poskytnúť ochranu uplatňovanému právu, avšak iba za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania), prípadne základného práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a ani iných označených základných práv podľa čl. 20 ods. 1, 3 a 4 ústavy, resp. čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorých porušenie namieta.

Ak najvyšší súd dovolacie konanie zastavil (z dôvodu nesplnenia zákonnej podmienky dovolacieho konania zo strany sťažovateľa), vykonal tým svoju právomoc, ktorá vo všeobecnosti vyplýva z čl. 142 ods. 1 ústavy, osobitne tiež zo zákona č. 757/2004 Z. z o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a z OSP.

Výkonom tejto právomoci však najvyšší súd nemohol v žiadnom prípade zasiahnuť do označených základných práv sťažovateľa uvedených v sťažnosti, porušenie ktorých namieta.

Na základe uvedených skutočností preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie označených základných práv podľa ústavy uznesením najvyššieho

súdu z 26. júla 2007 sp. zn. 5 Cdo 169/07 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2007